

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Baliczey-ut 9, hova a lap szellemi részét illető kezdemények küldendők.

Nyílttérben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Felelős szerkesztő:

Ifj. Krecsmárik Endre.

KIADÓHIVATAL:

Baliczey-ut 9. számú ház, hova az előfizetési és a hirdetési penzek küldendők.

Előfizetési díj. Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 20 fill.

Szent István napján.

... Felsőleges első magyar királyunk, a keresztény hit buzgó terjesztője, hódolattal áldozunk dicső emlékednek. Az arany kalászkokat pergető cséplőgépek bugása elnémul a te szent emlékünnepeden s az istenházába vonuló pór és úr szomorú idők sok keserősége között forró óhaját küldi e napon a mindenhatóhoz, hogy: „Boldog, áldott s nagy legyen a magyar hazája!” Dicső királyunk, ki aggódó szeretettel figyeled onnan a magasból néped, nemzeted keserves küzködését a tülekedő idegen népek között, ne fordítsd el haraggal tekintetedet attól a csuf, visszataszító képtől, mit az egykor dicső multu ország bérckoszoruzta falain belül láthatsz.

Tudom elkeserít lelked mélyéig, hogy az általad elhintett keresztény hit magasztos ígét nemzetéletem ölé, emésztő átkos pártviszály közepett tapossák sárba elkorcsosult utódaid. Szived vérezhet méltán, amint látod az idegen hordák csuf kufári komédiáját s a nemzeti javak elvetemült áruba bocsátását. Könnyes szemmel nézhe-

ted bizonyára a hazaszeretetből kivetkezett nép tovavonulását idegen országokba, tengeren tulra, messzire.

És mégse utálj, mégse vess meg mindannyiunkat. Mert még ezen az elárvult országon belül is van becsületes honfi szív, becsületes, igaz hon-szeretet, mely ha egyszer magasra törő lángra kap és életre kelti a szunyadókat, megfogja teremteni e pusztuló ország számára is a tisztultabb s virágzóbb nemzeti életet. Szálljon le dicső szellemed hozzánk e mai napon s ha te is velünk maradsz, úgy hisszük, nem fogjuk hiába zengeni a jóságos mindenható szentelt hajlékában, hogy: „Isten áldd meg a magyart“! . . .

Egy új alföldi szinikerületről.

— A szarvasi színügyi bizottság életreváló mozgalma. —

Sok haszontalan perpatvarkodás és meddő, sőt káros hatású pártpolitikai viszálykodás közepett jól esik hallani arról, hogy Szarvas község kulturális életének egyik fontos tényezője, a szarvasi színügyi bizottság milyen tekintélynek és nagyrabecsülésnek örvend a szinidirektorok előtt. Csak legutóbb

is a vidék egyik legkiválóbb direktora Kövessy Albert, ki szeptember hóban Szarvason fog előadásokat tartani, úgy nyilatkozott a szarvasi színügyi bizottságról, hogy „az ilyen testülettel élvezett tárgyalni annál inkább is, mivel a program összeállításánál is kerülve a tartalmatlan malacságokat, nagy súlyt helyez a tartalmas és hazai szerzőktől származó színművekre.“ A multkoriban lapunk bőven foglalkozott azzal, hogy a bizottság lelke, a páratlan agilitású s kiváló gyakorlati érzékű elnök, Dr. Wieland Sándor a szarvasi színi viszonyokra égetően szükséges szabályrendeletet alkotott, melyet a képviselőtestület is eismeréssel fogadott el.

De említettük akkoriban azt is, hogy Dr. Wieland dicséretesi agilitása még tovább is haladt. A szarvasi közönséget meg akarván menteni az évről-évre változó szintársulatok miatt többször előfordult misériáktól, éppen a Tury Elemér-féle abszurd eljárásból kifolyólag tervbe vette egy új alföldi szinikerület megalakítását, mely esetben Szarvas is állandó s megbízható szintársulatot nyerhetne. E kerület Csaba, Orosháza, Hódmezővásárhely és Szarvas községekből állott volna. A nevezett helyek vezető közegehez intézett felhívásra és megkérdezésre Hódmezővásárhely alig reagált s mert ily módon Dr. Wieland nem látott megfelelő pártfogást terve keresztülviteléhez, fáradságot nem kimélve egy újabb valóban meglepően ügyes tervezetet készített, mely ha nem válsul meg, semmi esetre sem Dr. Wielandnak, de azon községeknek szégyene lesz,

TÁRCA.

Ha majd egyszer eljön . . .

Ha majd egyszer eljön őszi alkonyattal
Az utolsó óra,

S tonnyadó levéllel, hunyó napsugárral
Térek nyugvóra,

Ha még lesz egy imám, amit meghallgatnak
Az is érted szóljon

Első gondolatom,
Hófehér virágom.

Ko ne érje lábad. Puhá bársony pázsit
Fogja föl a lépted.

Kacagva járj! Dalolj! Mí egyáltalán éj,
Soha meg ne értesed.

Sa mi nekem nem volt sohasem csak árnyék

Jusson fénye néked
Hófehér virágom,
Egyedül csak néked!

S ha majd egyszer mégis, hajnal hasadását
Könnyeken át nézed

S fájó gyötrelmeknek, kínos éjszakáknak
Nehéz súlyát érzed,

Odafent is látlak, ott is megérezem

Ha szived felébred,

S mielőtt csalódnál

Eljövök teérted.

Puller Ferenc.

Hogyan mulattak öregeink?

— Irta: Benka Gyula. —

Az élet utain
Két Génius vezet
Remény s emlékezet.

Kedves költőnk mondja ezt. Valóban nagy áldás az emberre, hogy megújuló reményeit bár sokszor eltapossa a csalódás, de soha nem irthatja ki. Az is megbecsülhetetlen előnye az embernek, hogy emlékezni bír s elhomályosuló emlékei sokszor akaratlanul is felujulnak. A remény biztatja, az emlékezet kioktatja az embert életében.

De úgy a reményt, mint a visszaemlékezést szabályozni tartozik a józan ész, nehogy elérhetetlen vágyak s elkeserítő emlékek uralkodjanak felettünk.

Már Csokonay keserőséggel kifakad a „csalfa van remény“ ellen s jeles történetírók mondják, hogy az uralkodók legnagyobb szerencsétlensége az, hogy tanulni nem akarnak s feledni nem bírnak. Most az emlékezet lebbenti föl előttem a multak fátyolát, mikor naponként látom kedveli játékokban szórakozni az ifju világot, s ritkán látom — talán csak a rossz szemeim miatt — lelkes és következetes munkában a javakorbelieket.

mélyekben hiányzani fog a komoly gyakorlati érzék értékes kulturális előnyök biztosítására.

A tervezet szerint az új szinikerület a következő községekből állana: Nagykőrös, Szentés, Csaba, Kis-Kunfélegyháza, Cegléd, Orosháza és Szarvas. A játszási időre vonatkozólag a legnagyobb körültekintéssel, az egyes városok színi igényeinek, de amellet a szintársulat érdekeinek is harmonikus összeegyeztetésével a következő rendkívüli érdekes és praktikus javaslata van Dr. Wieland Sándornak: Téli állomás lenne Békéscsaba dec. 1-től márc. 1-ig és Szentés október 1-től december 1-ig. A többi helységeken pedig a játszási idő lenne: Kis-Kunfélegyháza márc. 1-től ápr. 1-ig, Cegléd ápr. 1-től május 10-ig, Szarvas május 10-től július 1-ig. Július hó szünet.

Orosházán aug. 1-től szeptember 1-ig, Nagykőrösön pedig szept. 1-től okt. 1-ig tartana a sziniszézon. E tervezet megvitatására Dr. Wieland elnök e hó végén hívja egybe a szarvasi szinügyi bizottságot s ennek ülése után nyomban megkereséseket fog intézni ezen tervezet megvalósítása ügyében az érdekelt helységek vezetőségéhez. A szinügyi bizottsággal kapcsolatban egy nagyon sajnálatos hírről is számot kell adnunk. A legautentikusabb forrásból értesültünk arról, hogy Dr. Wieland Sándornak eltökélt szándéka az, hogy a szinügyi bizottsági elnökségéről lemond. A lemondás oka igen elszomorító s hü képe ami társaséleti mizerabilitásunknak.

Nevezetesen az igazán emberfeletti munkát végző s önzetlen kulturtevékenységet kifejtő elnök nemcsak a bizottságon kívül állók részéről, de a bizottsági tagok egy részéről sem lát olyan odaadó buzgalmat az ő feltétlen nagy értékű s örvendetes haladást jelző reformterveivel szemben, mint amilyen buzgalmat egy ilyen elsőrangú kulturális ügy megkívánna. Semmi esetre sem volna szabad megengedni azt, hogy egy oly becses kulturális egyesület, mint a szinügyi bizottság, közönyösen fogadja kiváló szakértelmű s nemes buzgalmu elnökének lemondó szándékát. Ha Szarvason a Wieland Sándorféle típusok se tudnak igaz megbecsülést találni, ugyanálunk tényleg a kártya, politika és az alkoholt út agyon minden becsület, értékes kulturális és sok más közéleti hasznos mozgalmat.

Pedig a játék és munka egymásra utaló ellentéteiben is a remény biztató szava s az emlékezet komoly intelme szabályozza a gondolkodó embert.

Ki a csalfa vak remény csacsogására hallgat, az a játék értékét tulbecsülni hajlandó. Ott felejtí magát a sokszor ismétlődő játékokban, mintha az életcél lenne. Elsőség, kitüntetés, nyereség csalogató szavával edesgeti a játékost a remény az örvénybe. És mennél inkább megerősödik benne a játékszenvedély, annál inkább hanyatlik munkaképessége. És a munkaképesség hanyatlásával válik sok könnyelmű ember hasznavehetetlenné, mondhatni haszontalanná.

És ellenkezőleg, aki a munkába temetkezik s kimerülésig elgyötri testét és lelkét, az apródonként mindinkább megfelelkezik emlékezetének tapasztalatairól. Elgyötri s idő előtt elnyúvi magát. Komorrá, beteggé, idegessé válik s egyoldalúságában eltapossa az élet apró örömeit, s zárkózottságában elke-

A szarvasi sportélet túltengése.

Vettük az alábbi levelet: „Határozottan túlzásnak deklarálnánk azt, ha valaki nálunk fejlett sporéletről beszélné. És mégis kénytelenek vagyunk egyenesen a sportélet túltengéséről beszélni. Szarvasnak egy számba vehető sportegyesülete volt eddig, a Sz. T. A. C., mely nemes igyekezettel buzgólkodott a szarvasi sport fellendítésén.

És ime mit tapasztalni? Ijesztő módon, szinte szemkápráztató gyorsasággal szaporodnak gombamódra a sportok egyoldalú művelését jelentő football-egyletek. Az ember igazán belezavarodik, annyi van már. Öt deákgyerek összeáll s már kész az új football-klub. Három diákgyerek összevesz, már ismét külön football-klubot nyitnak. A falak csupa mérkőzést jelentő plakátokkal vannak tele s ezek a gyerekes ötletből alakított karrikatura-klubok rendkívüli nagy kárára vannak az érettebb emberekből álló sport-egyleteknek, amennyiben a sporélet komolyságát teszik tönkre nagyokat majmoló bohóckodásaikkal.

Ezeknek a még leginkább iskolás sorban levő legénykének nyilvánosan működő, senkinek az ellenőrzése alatt nem álló egylet-alakítási mániájukat a komolyabb s érettebb elemekből alakult sportegyletek javára hivatalos közbelépéssel kellene megakadályozni. Utóvégre, ha rugdalóznia akarnak football-labdával, menjenek, gyűljenek egybe a község bármelyik alkalmas terén, de azt nem volna szabad megengedni, hogy illetékes közegek által nem engedélyezett, nyilvánosan működő egyleteket alapítsanak s belépti. dijas mérkőzéseket tartsanak.

sередéssel nézi a körülötte nyüzsgő vidám s szórakozni vágyó világot. Ezen ellentétek szerencsés elkerülésére emlékeztet a mi kedves örgeinknek kedélyes mulatozásban és komoly munkában egyformán követésre méltó életmódja.

A mi szűkebb hazánk egyes községei ma is emlegetnek munkában fáradhatatlan öregeket. Mondják, hogy az öreg Plavec, Orosháza egykori érdemes jegyzője be a sötét éjszakába dolgoztatott a község házában. Golián az érdemes öreg tanító nyolcvan éves korán tul is örömet foglalkozott tanítványával s haláláig nem mutatott fásultságot és kimerülést. Ugyanilyen törhetetlen munkása volt Békéscsabának Koricsánszky jegyző, Omaszta póstamester, kiket a sokak közül csak azért említek föl, mert kiváló képviselői voltak azon embereknek, kiknél a hosszszas megszokás folytán a munka kedves szórakozássá, csaknem játékká alakult.

(Foty. köv.)

De különben is már torkig van a szarvasi közönség ezekkel a football-mérkőzésekkel. Borzasztó egyoldalúság a sportolás terén ez az örökös labdarugó-viaskodás. Hát annyira szegényes tényleg ami sportéletünk, hogy a sportban is csak a rugdalózásig jutunk? Én azt hiszem hogy a finomabb izlésű embereket — különösen a hölgyeket — nem nagyon érdeklik a pőrere vetkezett matadorok épen nem esztetikus rugdalózdásai. A sportnak annyi sokféle szebbnél szebb nemét ismerjük s Szarvason rugdalózdásnál egyébben mégsem gyönyörködhetünk.“

Sportbarát.

A szarvasi régészeti kutatások sikere.

Hogy a komoly buvárkodás szeretetéből eredő odaadó buzgalom a legminimálisabb anyagi segélyforrás mellett is a tudományra nézve értékes eredményt érhet el, ennek kitűnő példája a szerkesztőnk által végzett régészeti kutatás. Évek óta kutat nemes buzgalmu tanulóifjakkal a Szarvas és környéki rég mult idők emlékei után s az igen sok becses leletek révén Szarvas és környékének multjára s ezzel kapcsolatban a hazai kulturhistoriára is nem egy értékes adatot, fontos bizonyítékokat nyújtott.

Igen tanulságosak voltak a honfoglaláskori kutatások, legujabban pedig az új kőkorszak idejére eső szapanosi őstelep kutatása révén ért el szép sikert. Becsessé teszi ezt az őstelep ama körülmény, hogy tiszta neolithkori (csiszolt kőeszközök korszaka) kulturával bír. Az elmúlt évben Kunstár András földjén került elő sok érdekes lelet, edények, hálósulyok, kő- és csonteszköz töredékek s a kormeghatározás szempontjából becses sírok, zsugorított helyzetű csontvázakkal. Az idei nyáron a Cibula György földjén folytatódó partos vonulaton voltak ritka nevezetességeket feltáró ásatások. A nagy mennyiségű s különféle geometrikus díszítésű cserépedény töredékek között valósággal tudományos szenzáció jellegével bíró figurális edénydiszek kerültek elő, így pl. egy kecskefejet ábrázoló domborműves rajz, több árpakalászt utánzó edénydisz (növényi motívumok ábrázolása az ujjabb kőkori edényeknél még a külföldi leletek között is rendkívüli ritkák), agyagszobor töredéke, eddig teljesen ismeretlen formájú hálósulyok stb.

Az állati csontmaradványok között méltán kelt feltűnést egy hód metszőfoga, ez bizonyítéka annak, hogy abban az időben a Körözs folyó eme részén is tartózkodott a hód (Castor fiber.) Egy kunyhótapaszban világosan kivehető árpaszem alakját lehetett felfedezni. A rengeteg hálósúly intenzív halászat mellett bizonyít, viszont a szarvasmarha juh és szarvasok csontmaradványai állattenyésztéséről is tanuskodnak s az árpa termesztése a földmívelés mellett bizonyít.

Feltűnő a szarvasi őstelep leletkörülményeinek és emlékeinek az Aranka folyó menti óbesenyői (Toronto m.) és bukova pusztai leletekkel való nagy hasonlatossága, mely körülmény e helyekkel való összekötetésre enged következtetni, ami a vízi utak (Körözs, Tisza, Aranka) révén nem volt nehéz. Az évek óta végzett kutatásoknak sikerült megállapítani azt, hogy Szarvas és környéke úgy a kőkorszakban, mint a bronzkorban és a vaskorszak ősi szakaszában is lakott és meglehetősen népes terület volt.

A lelőhelyek kutatása fáradságot nem ismerő buzgalommal folyik tovább s adja az ég, hogy az emberi művelődés, a hazai kulturhistória ismeretének minél nagyobb hasznára.

H I R E K.

— **Esküvő.** Dr. Heimann Hugó fővárosi tanár augusztus hó 14-én tartotta esküvőjét Kner Ilonkával, az országosan ismert Kner Izidor gyomai nyomdatulajdonos, nagyműveltségű bájos leányával.

— **Bucsuzás.** Szarvasról Szombathelyre való távozásom alkalmából b. pártfogóimtól, ismerőseimtől és jóbarátaimtól ez uton veszek bucsút, kérve mindnyájokat, tartsanak meg továbbra is jó emlékekben. Szombathely, 1913. aug. 13. Pável József a Gálosi-féle süttőde tulajdonosa.

— **Ismét hivatalban.** Jeszenszky Frigyes községi jegyző szabadságáról visszalérvé, f. hó 14-én hivatalát ismét elfoglalta. Kollár Lajos főjegyző hivatalát, ha egészsége lehetővé teszi, szept. 1-én óhajtja elfoglalni.

— **Orvosi hír.** Dr. Mocskonyi Béla orvos fogorvosi rendelésit a múlt héten Mocskonyi József főgimnáziumi igazgató házában (Vajda Péter-utca 141. sz. a. megkezdte.

— **Kövessy társulata Szarvasra jön.** A nálunk működött-szintársulatok egyik legkiválóbbja. Kövessy Alberté szept. hó 6-án

szini szezont nyit Szarvason, miután a szinügyi bizottság engedélyét erre vonatkozólag megkapta. Itteni tartózkodása szept. hóra fog terjedni. A kiváló erőkből álló társulatot a legnagyobb bizalommal fogadjuk annál inkább is, mivel igazán lelkiismeretes és pedáns direktorként ismeretes Kövessy Albert. Szarvasra már 1-én megérkeznek, de azt a néhány napot szept. 6-ig arra akarják használni, hogy minél alaposabban készülhessenek el az előadó darabra.

— **A tanítók Eötvös-ünnepé.** A Békésmegyei Általános Tanító-Egyesület szeptember 13-án báró Eötvös József első és legnagyobb magyar kultuszminiszter, költő és politikus a megújult Magyarország lánglelkű apostola születésének 100 éves évfordulóján — dr. Horváth Dezső kir. s. tanfelügyelő indítványára Gyulán emlékünnepelet rendez. Az ünnepély diszközgyűlésből, hangversenyből és táncvigalomból fog állani. A diszközgyűlést Mikler Sándor kir. tanfelügyelő fogja megnyitni. az emlékszedet pedig Dr. Horváth Dezső s. tanfelügyelő tartja. A diszközgyűlés a vármegyeháza dísztermében, a hangverseny a „Royal“ mozgó színházban, a táncmulatság pedig a „Komló“ szálló éttermében lesz. A gyönyörű program után ítélve az ünnepély mindenféleképp méltó lesz a nagy Eötvös emlékéhez.

— **Javul a terménykilátás.** A megejtett cséplési próbák alapján ez idő szerint hazánkban 39,527.000 mm. buza remélhető. (A legntöbbi becslés szerint 39,072.162 mm.) A tengeri az ország nagy részében visszamaradt fejlődésében és visszaesést mutat. Átlagos állása gyöngye. A kerti vetemények szépen és erőteljesen fejlődnek, ugyszintén a cirok és dohány. Szőlő és egyéb gyümölcs gyenge és sok helyütt a burgonya is.

— **Halastó Vésztőn.** Egy vésztői gazdákból álló konzorcium, amely 250. holdat vett meg, egy halastavat tervez a Bölcsi pusztára, amelynek létesítése 300,000 koronába kerül. A kétszázötven holdas nagy halastó ad különös fontosságot annak, hogy a Bölcsi-pusztá gazdát cserélt. Bérletből parasztok birtoka lett a pusztá.

— **Gazdasági tanfolyami értesítés.** A békéscsabai m. kir. földmivessiskola igazgatósága értesíti a gazdaközönseget, hogy vezetése alatt október elsejétől március végéig terjedő hat hónapos gazdasági tanfolyam tartatik. A tanfolyamra csakis olyan 17 éves, vagy ennél idősebb gazdák és gazdafiuk vétetnek fel, kiknek szüleiknek saját gazdaságuk, illetve bérletük van.

— **Kedvezményes utazás Szent István napján.** Az aug. 20-iki Szent István nap alkalmából a máv. és a Kassa-Óderbergi vasut vonalain 1—20 km-ig terjedő rövid távolsági forgalmak kizárásával — mind a három kocsi-osztályban Budapestre mintegy 30 %-kal mérsékelt áron menettérti jegyek adatnak ki, Ezek a menettérti jegyek ez év augusztus 18—20. napján, ez utóbbi napon azonban legkésőbbben a menetrend szerint délelelőtt 9 óráig Budapestre érkező valamennyi személyszállító-vonathoz (expressz vonatok kivételével) fognak kiadatni. E menettérti jegyek 5 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva, érvényességük az ötödik napon éjfélkor lejár.

— **Fal állott az egykor híres Décse falu?** A mai décsi pusztá területén még a XVI. sz-ban Békésen és Gyulán kívül a megye legvirágzóbb helyisége, Décse falu állott Endrőd és Szarvas között. A történelem feljegyzi, hogy már II. Béla király idejében, tehát a XII. sz-ban is népes királyi birtok volt. Pusztulása és földig való lerombolása 1596-ban következett be durva tatár vandalizmus folytán. Azóta a falu egyházának és épületeinek nyoma veszett. A múlt hóban a szerkesztőnk a Szarvas területén fekvő Telekhalmon, mely a décsi pusztán emelkedik, ásatást tartott s ezen alkalommal hatalmas terméskövekre s épülettörmelékekre akadtt és sok rendetlenül fekvő vázra. A halom folytatását képző partos vonulaton szintén épületmaradványok vannak a talajban. Ama feltevése, hogy az egykori Décse falu nyomára akadtt, annál valószínűbb, mivel az u. n. Décsi halom, mely a Telekhalomtól északnyugotra mintegy 5 kilométernyire fekszik, épülettörmelékét nem tartalmazott, úgy környéke sem. *Pribelszky* Pál Szarvas község érdemes bírása, ki a halom lehordásának körülményeit ismeri, szintén azt állítja, hogy bár emberi vázak kerültek el, de épületnek nyoma sem volt. Tehát az egykor virágzó békésmegyei Décse falu nem a Décsi halom, de nagyon valószínű, hogy a Telekhalom vidékén volt. Nagyon érdemes volna e terület alapos átkutatása, ami bizony legkevesebb 300 korona költ-éget igényelne.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Az elmúlt hétfőn tartott közigazgatási bizottsági ülésen meglehetősen kevesen jelentek meg, bár több fontos ügy szerepelt napirenden. Az alispáni jelentés a gazdasági viszonyokról adott tanulságos képet. A buzatermés közepes, kat. holdanként 7.5 mázsa. A sok eső miatt a rozsdá lépett fel s a búzaszem megszorult. Rozs, zab közepes termést ad, ellenben az árpa igen jól fizet, kat. holdanként 8.5 mázsát. A teherszállítás mizériája, hogy a gazdaközönség gabonáit munkáshiány miatt maga kénytelen beszállítani. A közigazgatási bizottság a régi szállítási szabályzat visszaállítása végett fog felírni a keresk. miniszterhez. Közegészség- és állategészségügyünk elég kedvező volt a múlt hóban. A pénzügyigazgatói és tanfelügyelői jelentések után d. e. fél 12 órakor véget ért a gyűlés.

— **Sikerült műtét.** Faluhelyen nehéz helyzete van az orvosnak, ki egymagára van utalva s minden igye-

kezete mellett sem képes súlyos esetben segíteni, hogy azonban megvan a tudás és a jóakarát, annak szép eredményét tapasztalhatták a kondorosiak a napokban, mikor egy kinosan gyötrődő szülőanyához a község orvosa Dr. Dezső Antal kihozatta a szarvasi járásorvost Dr. Déry Henriket és a pályája kezdetén levő Dr. Mocskonyi Béla szarvasi kiváló tehetségű, ifju orvost s a három orvos a végző eszközt a „császármetszést“ alkalmazva, megmentették az anyát Simkó Ferencnét és gyermekét. Az operáció kitünően sikerült s a derék orvosokat áldólag emelgeti Kondoros népe.

— **Kevés a tenyészkan.** A nagyszámu sertéskocák számára Szarvason kevés a tenyészkan. A járási mezőgazdasági bizottság tehát kötelezte a községet, hogy a f. évben egyelőre 10 drb. tenyészkanat szerezzen be és csak azért nem kivánta az egész hiány beszerzését, mert a magánosok birtokában is van 26 drb. tenyészkan, másrészt mert nem akarta a községet egyszerre ilyen tetemes kiadással terhelni. A község ezt a határozatot sérelmesnek tartván, azt a vármegye alispánjához megfeleltette.

— **Borzalmas villámcsapás.** A mult-kori zivataros időjárás alkalmával mintegy 8 kilométernyire Gyulától, a varsándi határban Patroj Mihály 28 éves földmives egy asztag közelében állott. A villám oly irtózatossá erővel csapott le rá, hogy a szerencsétlen ember darabokban hullott széjjel és hulláját teljesen megszenesedett állapotban, ugyszólván tagonként szedték össze. Tragikus halálát neje, szülei s nagy családja gyászolja.

— **Egy megyei aviatikus katasztrófája.** Az ügyes gyulai pilóta, Dobos István, nemrégiben Siófokon végzett látványos repülést. Egy magasban tett hirtelen fordulata alkalmával azonban gépestül a Balatonba zuhant. Ő szerencsésen kimenekült a vízből, gépje azonban odaveszett. Mivel új gépet aligha tud szerezni, a Szent István napi bpesti repülőversenyéről elmarad. Nagy részvétellel tárgyalják mindenfelé a szegény pilóta súlyos veszteségét.

— **Meg kell tizeni a kártyakölcsönt.** A Kuria egy makói esetből kifolyólag elvi jelentőségű döntést hozott, amelyben az eddigi gyakorlattól eltérőleg kimondotta, hogy a kártyázás közben adott kölcsönt és a kártyaszal mellett kiállított váltót a bíróságok előtt is lehet érvényesíteni.

— **Az árvizkárosultaknak.** A kondorosi földmivesmunkások hitelszövetkezetének igazgatósága 100 koronát utalványozott az erdélyi árvizkárosultak javára.

— **A képviselőjelölt adománya.** A gyomai kerület volt 48-as jelöltje Dr. Gerő Ernő, a kondorosi ev. egyháznak iskolai célokra 40 koronát adományozott.

— **Ki akar szfnész lenni?** Az országos m. kir. színművészeti akadémián a beiratások az előkészítő osztályba szeptember hó 11., 12., 13-án, az akadémia I és II. osztályába pedig szeptember hó 15-én tartatnak meg, délután 3 órától 5 óráig. Az országos m. kir. színművészeti akadémiába való felvételhez megkivántatnak: a) Színpadias csinos alak. b) Tiszta kiejtésű csengő hang. c) Kifejlett testi alkotás mellett (melyről az intézeti orvos ad véleményt) legalább 18 éves kor a férfiaknál, legalább 16 éves kor a leányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó.

— **3000 esztendőös bronzcsupor.** Kürtössy József gimnáziumi tanuló a lakásuk előtt (Vajda Péter-utca 106.) ásott utcai csatorna oldalában egy zöldes, patinás kis fémedénykét vett észre. A csatorna oldalából gondosan kiásva, azonnal elvitte szerkesztőknek, ki megállapította, hogy a bronzkorszakból származó játékcsupor s mivel hazánkban a bronzkor ideje visszanyulik a K. előtti 2000-ik esztendőbe, átlagos számtással 3000 esztendősen vehető e kis edény. A csupor lelőhelye partos magaslat volt s közelében Sziráczky Gyula főgimn. tanár háza mellett világosan megállapítható egy egykori folyó száraz melyre. A Vajda Péter-utca eme része tehát valószínűleg egy bronzkori telepen megy át s a közeli házak bronzkori tanya felett nyugosznak.

— **Munkásrokkant-pénztár Szarvason.** A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete vasárnap Szarvason is megalakította fiókját. A szarvasi fiók taglétszáma a megalakuláskor 80 volt A vezetőségbe a tagok sorából egyhangulag megválasztottak: Védnök dr. prof. Bolza Alfonz, elnök Forster Gusztáv, alelnökök, Fuchsl Miksa és Povázsay Pál jegyző Szvák Pál, pénztárnok id. Szvák Mihály ellenőrök: Pollák Gábor, Litauszky János és ifj. Felker Márton.

— **Méntelep Tótkomlóson.** A község áldozatkészsége folytán állami méntelepet létesít a kincstár Tótkomlóson. A telep céljaira a vasutállomással szemben 10 hold területet ajánlott fel a község és az építkezések már annyira előhaladtak, hogy a telep szeptember 1-én már megkezdheti működését.

— **Házinyut-kiosztás.** A házi-nyultenyésztés föllendítése érdekében a földmivelésügyi miniszterium kedvezményes áron tenyésztésre alkalmas házi-nyulat oszt ki. Jelentkezést augusztus 31-ig fogadnak el a vármegyei gazdasági egyesületek.

— **A tanítónők térjhezmenése.** Országszerte feltűnést keltett annak idején a dunántuli evangélikus egyházmegyének határozata, a melyben kimondotta, hogy a férjhez ment tanítónő elveszti állását. Az evangélikus konvent Sopronban tartott gyűlésén ezt a határozatot megsemmisítette.

— **Akarja, hogy cipője mindig jó formában maradjon?** Ugy Demetrovics Józsefnél készítesse azt, aki nemcsak technikailag tökéletes munkát ad, de valóságilag művészi szempontból is fejlett érzékkel, izléssel felel meg minden követelménynek amelyet ez iparágban a szükségletek előírnak. Az ő kiváló szakmabeli tudása már meg is győzte a szarvasi közönség legszélesebb rétegeit is, úgy hogy, rövid itt tartózkodása alatt csaknem mindenki, a kinek különös igénye van, őt keresi fel megrendelésével.

Nyílttér.

Kedves ismerőseinknek és jó barátainknak, — kiktől személyesen búcsút nem vehetünk elköltözésünk alkalmával, — ez uton mondunk istenhozzádot és kérjük tartsanak meg jó emlékezetükben.

Budapest, 1913. aug. 12.

Özv. Landler Pálné és gyermekei:
Dr. Lukács Béla és Regina.

Pályázati hirdetés.

A községi belső ismétlő iskolánál szervezett, évi 200—200 koronával díjazott két új óraadó tanítói állás szeptember hó 9-én fog betölteni. Ezen állásokra pályázni óhajtok kérvényeiket f. évi szeptember hó 5-ig terjesszék be Dr. Haviár Gyula közs. iskola-széki elnök urnál,

Szarvas, 1913. augusztus hó 17-én.

Kürtösi József,
közs. iskolaigazgató.

1 3

Tyükszem,

börkeményedés, szemölcs 48 óra alatt eltűnik a „CANNABIN“ használat után. Üvegje 1 kor., postadíjjal 1.40 kor. Három üveg bérmentve 3 K.

Excelsior

hintőpor 48 óra alatt elmulasztja a kéz-, láb- és hónaljzizadást. 1 doboz 1 kor., postadíjjal 1.40 kor., 3 doboz bérmentve 3 kor.

Hizlálásra legalkalmasabb 40% phosphorsavat tartalmazó

Takarmánymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlálási súly érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi, borjúk, marhák, ökrök és lovaknál 4³/₄ kiló ára, mely hónapokig elég 5 kor. 80 fill. utánvétellel bérmentve.

Kapható mindenütt:

A hol nem lenne raktáron megrendelhető utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett a készítőnél:

Dr. Fleisch „Korona“-gyógyszertára
GYÖR 99. 8—14

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

13-32

csakis ez a valódi

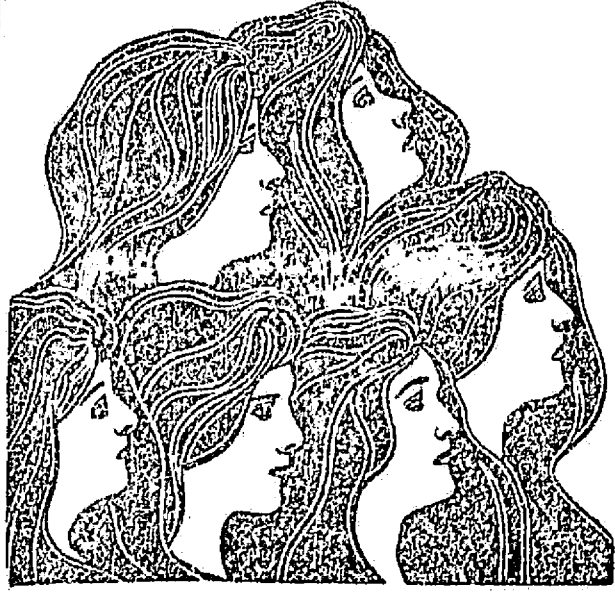
kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi de sokszor utánzott JOHAN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám.
egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az **eredeti minőség.**

A félszázad óta fennálló

Ujlaki Téglá- és Mészégető

Részvénytársulat

Legkitünőbb minőségű

asbestpalája

minden hasonló anyagot túlszárnyal.

Tűzálló, fagyálló, tetszetős és olcsó
anyagot szállítunk, te d e s t vállalunk.

Kérjen árajánlatot.

Képviselő: Szarvas és Vidékére

Bárány Béla

vaskereskedő, Szarvas.

Tessék cégünkre ügyelni!

3-25

Kolozsvári jogi vizsgákra Marosvásárhelyi ügyvédi vizsgára

rövid idő alatt eredményre vezető
módon előkészít **Dr. Polcz Rezső**
ügyvéd, jogi szeminárium és
jogalkalmazást tanító intézete.

Kolozsvár.

Kossuth L. u. 35.

Telefon szám 882.

35-52

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. kö-
zönség szives tudomására
hozni, hogy
üveg- és porcellán raktáromat
villanycsillár és mindennemű

villanyfelszerelési cikkel

kibővittem s azon kellemes
helyzetben vagyok, hogy a
Ditmár és Brünner Testvérek R. T.
csillárgyárának **kizárólagos**
eljárását megkaptam a
legolcsóbbtól a legkényesebb
igényeknek eleget tehetek,
tekintettel arra, hogy gyári
lerakat, a legolcsóbb árban
számíthatom.

Kérem a t. közönséget raktáram
megtekintését **vétekényszer nélkül.**

Villanybevezetést vizsgázott szak-
értő electrotechnikus végzi kedvező
fizetési feltételek mellett.

A n. é. közönség pártfogását
kérve az új vállalatomhoz is.

Maradtam tisztelettel:

6-33

Gross Sándor.

Ujdonság!

Schwarzlose-féle (Berlin) világ-
hírű legújabb Rózsa parfümje darabja
5 és 12 koronáért kapható

Litaúszky Pál

(Árpád-szálloda.)

fodrásznál

Házfeladás.

Négy szobából, egy konyhából,
egy nagy pincéből a hozzátartozó
összes mellékhelyiségekből, szép virá-
gos és veteményes kertből, külön
baromfi udvarból álló ház szabad kéz-
ből azonnal eladó.

Feltételek megtudhatók e lap
kiadóhivatalában.

Reggelizés előtt félpohár
Schmidthafer-féle
Használata valódi áldás gyomor-
bajosoknak, székszorulásban
szénvedőknek.

Igmándi KESERÜVIZ

Az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen
rendbe hozza.

Kis üveg 40 fill.

Nagy üveg 60 fill.

Kapható helyben és környékén minden gyógyszertárban és jobb fűszerüzletben. 23-100

Megszabadul a gondoktól!

ha egy szórakoztató hangszert hozat

Wagner

„Hangszer-Király”-tól Budapest, József-körút 15.
HEGEDŰ, 16 drb. felszereléssel 12 kor.
TÁROGATÓ, billentyűkkel 16 kor.
AMERIKAI GITÁR CITERA, kotákkal 16 kor.
CSALÁDI HANGVERSENYHARMONIKA 16 kor.
MANDOLIN vagy GUITÁR 16 kor.
ÉBENFA FUVÓLA I. minőségű 16 kor.
A milánói, párisi és londoni kiállításon arany-
érem és érdemkeresztellett kitüntette.
Javitási szakműhelyek!
Fényképes **hangszerárjegyzék** ingyen.
Óvás! Ügyeljünk a „Wagner” névre és a 15
házzámra. 20

ÉRTESÍTÉS! Van szeren-
csénk értesí-
teni a n. é. közönséget, hogy gyárunk
gallérok, kézelők és ingek cso-
dás és vegyiszernélküli kiméletes ki-
készítésével, azoknak vakítóan tiszta
fehérségével és ragyogásával rövid idő
alatt meghódította a székesfővárosi és
vidéki közönséget.

Különleges eljárásnál fogva és
legtökéletesebb angol gépjeink segélyé-
vel a gallérok kerekded lehatjtását és
egyöntetű levasalását tesszük lehetővé,
miáltal a nyakkendő megkötésének irá-
nyítása, — mert könnyen csuszik, —
nem akad meg, a gallérok nem törnek
és így több mosást bírnak el, mind
eddig.

Áraink rendkívül mérsékelték.
Válalunk **vegytisztításokat** és
kelmefestést előnyös kivitelben és
feltételak mellett. Szállítás, 5 kilós pos-
tadobozban, 8 napon belül, utánvéttel
a fél költségére. **Egy próbarende-
léssel** mindenki meggyőződhetik álli-
tásunk valóságáról.

Helyi képviselőt keresünk.
A n. é. közönség szives megbízásait
kéri kitűnő tisztelettel.

Angol Gőzmosó Gyár

2-2 vidéki közp. ügyvivősége.
Budapest, VI. Szondy-utca 95. sz.

LEGFINOMABB

elszakíthatatlan. francia
„Mimi” férfi gummi óvszer

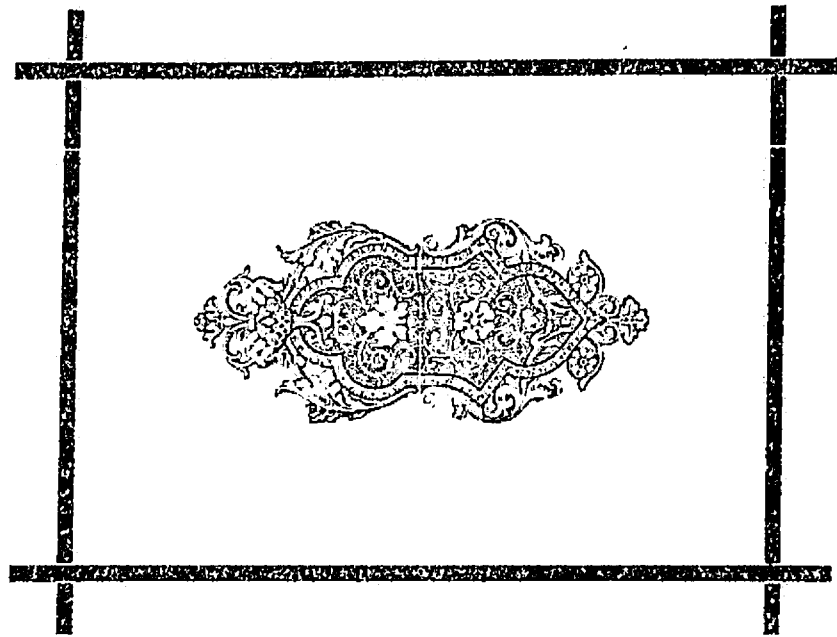
1 tucat 2 korona 50 fillér, 2 tucat 4
korona 50 fillér, 3 tucat 6 korona.

Pénz előzetes beküldése mellett portó
30 fillér Utánvétellel portó 74 fillér.

„HEZ” BUDAPEST, VIII., Losonci-utca 13.
Diszkrét szétküldés.

Ruhát, Kelmét, Csipkét fest és tisztít vegyileg

bármilyen anyagból a legtökéletesebben

Süveges János kelmefestő és vegy-
tisztító intézete Szarvas.

Gyász eseteknél a ruhák 24 órán belül festetnek.

32-52

A THE FOX VISIBLE

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE

Benedek Ernő

BUDAPEST, IV., VERES PÁLNÉ-UTCA 3. SZAM.

A legkedvezőbb feltételek mellett, kényelmes havi részletfizetésre szállít:

1. The Fox Visible amerikai írógépet és írógépkellékeket.
2. Amerikai redőnyös íróasztalokat.
3. Amerikai könyvtár, irat- és okmánytár berendezéseket.
4. Kisebb nagyobb pénzszekrényeket.
5. Angol bőrgarnitúrákat.

Ugyebár csodálkozik

azon, hogy a THE FOX írógép hirdetéseit sehol sem látta meg. Pedig tapasztalta, hogy száz és száz írógép csinál reklámot magának a legkülönfélébb módokon.

Nos hát

eláruljuk miért terjedt el sok száz THE FOX VISIBLE írógép minden költséges reklámháronazás nélkül. Mert aki egy THE FOX írógépet megvásárolt és meggyőződött róla, hogy szebb, tartósabb, gyorsabb írógépet keresve sem lehet találni, megmondta mindenkinek, hogy

Egyedül THE FOX

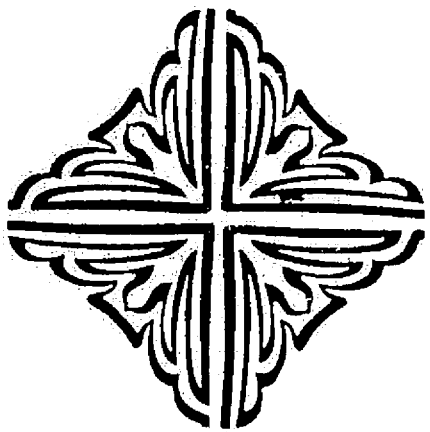
írógépet érdemes beszerezni, mert ez a legtökéletesebb látható írásu új amerikai írógép. A modern írógéptechnika nem produkált még egy a THE FOX-hoz hasonló mesterművet. Amellett, hogy ára sem magas, kedvező feltételek mellett kapható meg

73-100.

Részletfizetésre is.

Miért
nem keresi fel?

LITAUSZKY PÁL
nagy illatszer- és pipere üzletét.

HOL a legolcsóbb árban a legjobb minőségű parfümök, szappanok, kölnivizek, fogkefe, fogporok és paszták, haj- és bajusz kefék, fésűk, hajfestőszerek, valamint brillantinok stb.

nagy választékban raktáron vannak.

Értesítés!

Értesítés!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

Varrógép, kerékpár és mechanikai üzletünkkel kapcsolatban **villanyfelszerelési vállalatot** létesítünk.

Raktáron fogjuk tartani az e szakmához tartozó összes kellékeket — lámpa csillár, izzótestek stb. — a legjobb minőségben és a legmodernebb kivitelben.

Hogy a nagyérdemű megrendelő közönség teljes megelégedésére szolgáljunk s vállalt munkánkért a legmesszebbmenő garanciát nyújthassuk, a villanyvezetékek szerelését szakképzett s teljesen megbízható szerelőkkel végeztetjük.

Ugy bevezetést, mint az ehhez tartozó felszereléseket kényelmes fizetési feltételek, esetleg havi részletfizetés mellett is eszközöljük.

Költségszámításokkal és árajánlatokkal a legkészségesebben szolgálunk.

Grosz Ármin és Fia
Szarvason. Belicey-út 11.

7

Alapított 1880-ban.

Telefon szám : 16.

S Á M U E L A D O L F

könyvnyomdája, könyvkötészete, könyv-, papir- és írószerkereskedése

S Z A R V A S O N.

Belicey-út 9. szám.

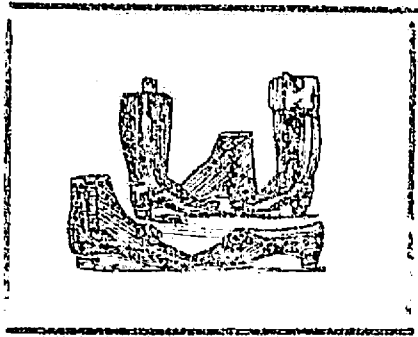
Könyvnyomdában mindennemű könyvnyomdai munkák, u. m.: bálí meghívók, eljegyzési- és esküvői értesítések, névjegyek, üzleti kártyák, levélpapír és borítékok, számlák, falragaszok, körlevelek és gyászjelentések pontosan és jutányos árak mellett készíttetnek,

Könyvkötészetemben mindenféle könyvkötészeti munkák egyszerű és diszes kivitelben a legjutányosabb árak mellett gyorsan és pontosan készíttetnek. Iskola-könyvek a legrövidebb idő alatt köttetnek be.

Olcsó és tartós munka!
Pontos kiszolgálás!

Könyvkereskedésben kaphatók az összes helybeli iskolákban használandó tankönyvek, író- és rajzszerek. Énekes- és imakönyvek nagy választékban. Mindennemű papír és írószerek nagy raktára. — Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

„Szarvas és Vidéke” kiadóhivatala.

Czipész üzlet

SZARVAS.

Hibás lábaknak a legipszelését elvállalom. Utána helyes czipők műizléssel készíttetnek el.

Elsőrendű czipészüzlet (az Árpád bazár-helyiségben), a hol a legjobb anyagból műizléssel készített modern szabású czipők kaphatók.

Megrendelések a láb természetes felvétele után (uj eljárás) különös gonddal és izléssel készíttetnek el.

Magyar, angol és francia szakismerettel dolgozom, miután a Nagy Mélt. Magyar Kir. Kereskedelmi kormány támogatása révén tanulmányoztam a czipészet technológiáját, miből jeles eredménnyel vizsgáztam

Tiszta, finom és modern munka az irányelvem.

Kérem a nagyrebecsült közönség kitüntető pártfogását

SZÜCS JÓZSEF

czipész mester.

A legjobb gummisarkok, krémek, selyemfüzők minden színben, cipő sámfák nagy választékban kaphatók.

Ludtalpbetét faragását eszközlöm, ugyancsak rendes talpbetétek, parafagyökér és remezből kaphatók.

Ócska kocsik |
becseréltetnek

Rendelések gyorsan eszközöltetnek

Kocsigyártó üzlet

Szarvas, Deák Ferenc-utca 434. sz.

Elvállalok minden néven nevezendő fűderes hintók készítését, javítását és alakítását pontos kivitelben mérsékelt árért, ugyancsak gazdasági kocsik és szekerek készítését és javítását gyorsan és pontosan.

Maradtam szives megrendeléseit kérve

kiváló tisztelettel:

Darida Sámuel
kocsi- és kerékgyártó.

30-52

Steckenpferd

liliumtejszappan

26-40

elérhetetlen hatám szeplők eltávolítására és nélkülözhetetlen szer arc- és bőrápolásra, mit számtalan elismerőlevéllel bizonyíthatunk. Gyógytárakban, Drogeriákban, Illatszert és fodrász üzletekben 80 fillérért kapható. Szintny páratlan hatású női kézápolása a Bergmann „Manera“ liliumkrémje, mely tubusokban 70 fillérért mindenütt kapható.

Értesítjük az igen tisztelt vásárló közönséget,
♦ hogy fehér Eponge, (spongya kelme) Sada, divatos ruhavásznak, grenadinok, márkizettek, madeirak még teljes választékban vannak raktáron.

6 s 12 személyes fehér damast terítékekből elsőrendű minőséget, nagy mennyiségben, rendkívül olcsó áron szereztünk be s míg e készlet tart gyári áron árusítjuk.

Kiváló tisztelettel:

Fisbein és Krausz.

24-52